

Aim of work – to meaningfulness of investing of travelling enterprises and road-building industry for a motor transport complex.

Research method – economy-logical, method of global analysis.

Development of economy of country characterized by economic copulas between Ukraine and other countries. Development of export-import relations results in the permanent increase of transport streams. Most highways of country do not answer modern requirements after the transport-operating state, service and finishing. In overcoming of this problem in Ukraine great expectation depends upon an investment.

The results of the article can be drawn on at a study or decision of questions related to investing of travelling industry, development of infrastructure, logistic.

Prognosis suppositions are in relation to development of research object – search of methods and developments of various methodologies that will assist the best bringing in of investments in travelling enterprises and road-building industry. Optimization of the use of investment resources.

KEYWORDS: MOTOR TRANSPORT COMPLEX, CHARGES, ROADS, INVESTMENTS, DEVELOPMENT, FINANCING.

РЕФЕРАТ

Хмелевский Н.А. Значимость инвестирования дорожной отрасли для автотранспортного комплекса / Николай Александрович Хмелевский, Евгения Сергеевна Цюман // Управления проектами, системный анализ и логистика. – К.:НТУ – 2012. – Вып. 10.

Цель работы - значимости инвестирования дорожных предприятий и дорожно-строительной отрасли для автотранспортного комплекса.

Метод исследования - экономико-логический, метод общего анализа.

Развитие экономики страны характеризуются экономическими связками между Украиной и другими странами. Развитие экспортно-импортных отношений приводит к постоянному увеличению транспортных потоков. Большинство автомобильных дорог страны не отвечают современным требованиям за транспортно-эксплуатационным состоянием, сервисом и отделкой. В преодолении этой проблемы в Украине большая надежда полагается на инвестиции.

Результаты статьи могут быть использованы при изучении или решении вопросов связанных с инвестированием дорожной отрасли, развитием инфраструктуры, логистикой.

Прогнозные предположения относительно развития объекта исследования - поиск методов и разработки разнообразных методик, которые будут способствовать лучшему привлечению инвестиций в дорожные предприятия и дорожно-строительную отрасль. Оптимизация использования инвестиционных ресурсов.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: АВТОТРАНСПОРТНЫЙ КОМПЛЕКС, РАСХОДЫ, ДОРОГИ, ИНВЕСТИЦИИ, РАЗВИТИЕ, ФИНАНСИРОВАНИЕ.

УДК 65.0

МЕТОДИКА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Цегольник П.А., кандидат наук з державного управління

Оцінка ефективності функціонування організаційних систем в науковців та практиків завжди викликала певні утруднення. По-перше на заваді стає розмаїття трактувань щодо самого поняття ефективність, а, по-друге, відсутність чітких методик чи то методичних рекомендацій щодо проведення такої оцінки.

Стосовно першого аспекту, ми розглядатимемо ефективність функціонування організаційної системи як універсальний комплексний інтегральний критерій, що характеризує ступінь використання та розвитку сукупного потенціалу даної системи. З позиції управління системою ефективність виступає найбільш узагальнюючим критерієм який дозволяє охопити й комплексно оцінити всі необхідні аспекти функціонування системи, незалежно від їх природи. Адже діяльність сучасних організацій супроводжується не одним, а цілою низкою різнопланових ефектів, результатів (з латинської: *effectus* – виконання, дія, вплив, результат)[1]. Можна виділити економічні, техніко-технологічні, екологічні, соціальні, інформаційні, культурологічні і т.п. ефекти. Тому коли мова йде

про ефективність як похідну від ефектів, що створюються організацією, потрібно чітко розуміти узагальнюючий, результуючий характер даного критерію.

Зазначимо, що ефективність в якості критерію може застосовуватись як на рівні організації в цілому, так і на рівні її підсистем чи окремих процесів. Саме у цьому полягає універсальність даного критерію. Так, наприклад, мова може йти про оцінку ефективності роботи маркетингової підсистеми або ефективність процесів внутрішньо-організаційного контролю. Можна також вирізнити «зовнішню» та «внутрішню» ефективність функціонування організації. Перша відображує ефективність розвитку організації щодо зовнішнього середовища, друга – ефективність внутрішньо-організаційних процесів.

В окремих конкретних випадках ефективність можна розглядати як міру досягнення поставлених цілей чи завдань. Проте при цьому потрібно бути впевненим, що сама постановка цілей була ефективною, адже це безпосередня управлінська функція. Цілі повинні бути такими, що вимагатимуть максимально повного розкриття внутрішніх резервів організації. В протилежному випадку функціонування організації навряд чи можна назвати ефективним.

Кількісну оцінку ефективності пропонується проводити за допомогою коефіцієнта ефективності ($0 \leq K_{\text{еф}} \leq 1$). При цьому $K_{\text{еф}} = 0$ в випадку коли система не функціонує, тобто абсолютно не реалізує свій потенціал. $K_{\text{еф}} = 1$ коли система функціонує на повну потужність, тобто використовує свій потенціал на 100%. В ідеалі останнє може відбуватись коли система керована на основі економіко-математичної моделі (наприклад управління перевезеннями на основі вирішення транспортної задачі).

Вищезазначений коефіцієнт є результуючим. Він як слідує із визначення поняття «ефективність» має інтегральний характер, тобто інтегрується на базі ряду критеріїв більш низької ієрархії. Кожний з цих критеріїв, в свою чергу, повинен відображувати ефективність функціонування системи по певних напрямках, що виступають складовими результуючої ефективності. Наприклад, якщо щодо ефективності роботи організаційної системи головними складовими ми вбачаємо економічну, соціальну та техніко-технологічну ефективність – мають бути спочатку обраховані три відповідні коефіцієнти економічної і т.д., ефективності, а потім на їх основі через результуючий коефіцієнт визначена загальна ефективність.

Переходячи до математичного відображення: якщо ми враховуємо n складових, тобто маємо множину $K_{\text{еф}1}, \dots, K_{\text{еф}n}$ коефіцієнтів ефективності, то сумарний коефіцієнт ефективності $K_{\text{еф}}$ інтегрується виходячи із цієї множини. В разі рівної ваги складових:

$$K_{\text{еф}} = (K_{\text{еф}1} + K_{\text{еф}2} \dots + K_{\text{еф}n}) / n \quad (1)$$

В разі різної ваги складових ефективності, що має місце у абсолютній більшості випадків:

$$K_{\text{еф}} = \sum_{n=1}^n \alpha K_{\text{еф}n} \quad (2)$$

де α – вага j – ї складової із множини n (сума ваг усіх складових дорівнює 1).

Слід розуміти, що у абсолютній більшості випадків, особливо коли мова йде про складні системи, коефіцієнти $K_{\text{еф}1}, K_{\text{еф}2} \dots K_{\text{еф}n}$, тобто складові вищого (першого) рівня, також матимуть інтегральний характер. Вони, у свою чергу, інтегруються за аналогічною схемою із критеріїв та показників більш низького порядку. Наприклад економічна ефективність ($K_{\text{еф} \text{ек}}$) через низку коефіцієнтів, що відображують фінансово-економічні показники і т.д. Подібних ієрархічних рівнів, як правило, є декілька. Сумарна ж кількість коефіцієнтів та показників які враховуються при визначенні загальної ефективності функціонування складних динамічних систем якими є сучасні організації може вимірюватись трьох або й чотирьохзначними цифрами (наприклад, діяльність транснаціональних корпорацій).

Таким чином кількісна оцінка ефективності функціонування організаційних систем є складним багатоетапним процесом. У загальному вигляді методика проведення такої оцінки може бути відображена у вигляді наступної схеми (Рис. 1)

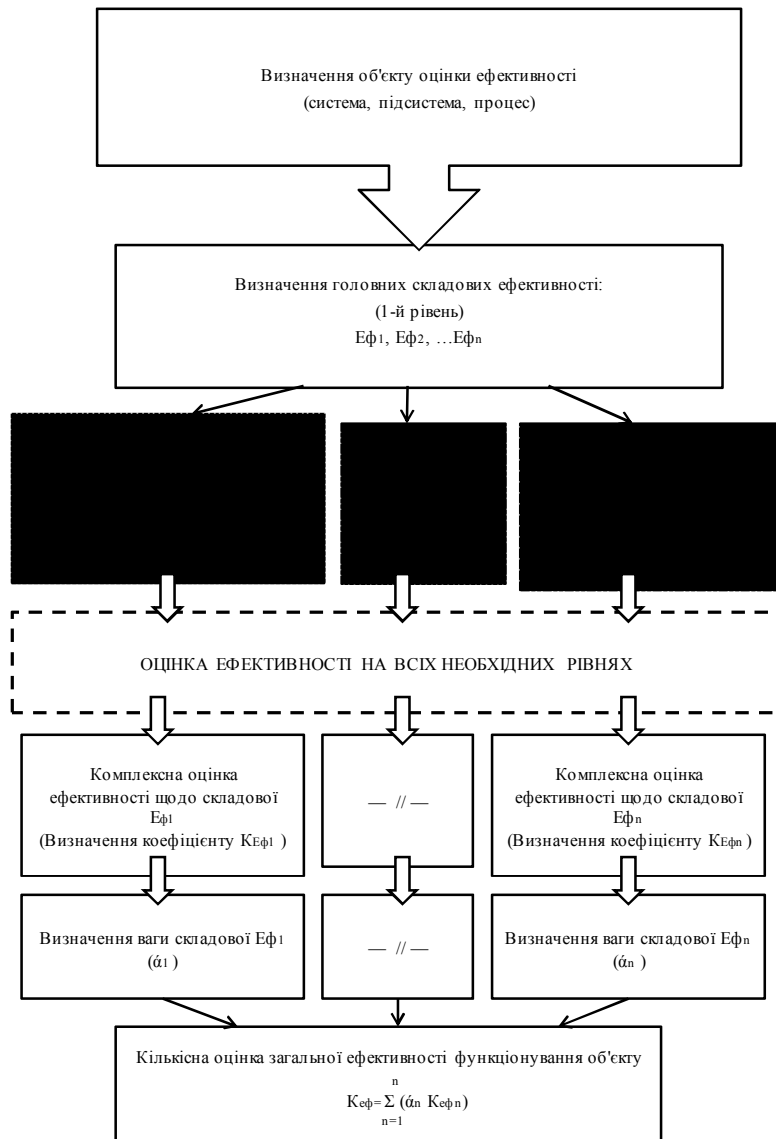

Рис. 1 Схематичне зображення методики кількісної оцінки ефективності

Викладена методика є універсальною, вона може застосовуватись до будь яких об'єктів, систем чи процесів. Вона також відзначається високою операціональністю, так як може бути легко адаптована під конкретні потреби конкретного дослідження. Зокрема, може варіюватись рівень декомпозиції ефективності; можуть братись до уваги лише ті складові ефективності які на тому чи іншому рівні безпосередньо цікавлять дослідника і т.д.

Безперечно, у процесі оцінки ефективності функціонування реальних організацій матимуть місце різні специфічні складові та різна глибина необхідної декомпозиції процесів. Власне навколо цих питань може формуватись тематика багатьох подальших прикладних досліджень та розроблень. Серед таких досліджень одним із перспективних напрямків є визначення ієрархії складових що формують ефективність функціонування сучасних комерційних організацій. Адже переважна більшість підходів до оцінки їх ефективності зводиться сьогодні лише до економічних або ринкових аспектів, що ніяк не відображує повноту гамми ефектів, що мають бути досягнуті в процесі реалізації місії подібних організацій. Це становить предмет перспективних досліджень у даній галузі.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Ожегов С.И., Шведова Н.Ю. Толковый словарь русского языка. <http://www.ozegov.info>
2. Цегольник П.А Концепция опережающего развития образования (Образование XXI века как сфера опережающего развития). – Хмельницький: ХНУ, 2009. - 309с.

РЕФЕРАТ

Цегольник П.А. Методика оцінки ефективності функціонування організаційних систем. / Петро Анатолійович Цегольник // Управління проектами, системний аналіз і логістика. – К.:НТУ – 2012. – Вип. 10.

В статті запропонована методика кількісної оцінки ефективності функціонування організаційних систем.

Об'єкт дослідження - ефективність функціонування організаційних систем.

Мета роботи – розвиток методичного апарату щодо кількісної оцінки ефективності функціонування організацій.

Відсутність чітких методик та методичних рекомендацій щодо проведення оцінки ефективності функціонування організаційних систем викликає багато утруднень в процесі управління ефективністю реальних організацій. В рамках дослідження ефективність функціонування системи (об'єкта управління) розглядається як універсальний комплексний інтегрований (інтегральний) критерій, що характеризує ступінь використання та розвитку сукупного потенціалу системи. Стаття присвячена розробці на основі комплексного підходу універсальної методики оцінки ефективності функціонування організаційних систем.

Результати статті можуть бути застосовані в прикладних дослідженнях та розробленнях щодо оцінки ефективності роботи реальних організаційних систем.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ЕФЕКТИВНІСТЬ, ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ABSTRACT

Tseholnyk PA Methods of assessing the effectiveness of organizational systems. / Petro Tseholnyk // Management of projects, system analysis and logistics. – K.: NTU. – 2012. – Vol. 10.

The paper proposed technique for quantitative evaluation of organizational systems.

Object of study - the efficiency of organizational systems.

Purpose - to develop analytical tools on quantifying the efficiency of organizations.

Lack of clear procedures and guidelines on assessing the effectiveness of organizational systems cause many difficulties in the management efficiency of real organizations. In this study the efficiency of the system (facility management) is regarded as a universal comprehensive integrated (cumulative) criterion that characterizes the degree of utilization and development of total system capacity. Article on developing an integrated approach universal methodology for assessing the efficiency of organizational systems.

The results of the article can be used in applied research and development on evaluating the performance of real organizational systems.

KEYWORDS: EFFICIENCY, EVALUATION OF THE ORGANIZATION'S FUNCTIONING.

РЕФЕРАТ

Цегольник П.А. Методика оценки эффективности функционирования организационных систем. / Петр Анатольевич Цегольник // Управления проектами, системный анализ и логистика. – К.:НТУ – 2012. – Вып. 10.

В статье предложена методика количественной оценки эффективности функционирования организационных систем.

Объект исследования - эффективность функционирования организационных систем.

Цель работы - развитие методического аппарата количественной оценки эффективности функционирования организаций.

Отсутствие четких методик и методических рекомендаций по проведению оценки эффективности функционирования организационных систем вызывает много затруднений в процессе управления эффективностью реальных организаций. В рамках исследования эффективность функционирования системы (объекта управления) рассматривается как универсальный комплексный интегрированный (интегральный) критерий, характеризующий степень использования и развития совокупного потенциала системы. Статья посвящена разработке на основе комплексного подхода универсальной методики оценки эффективности функционирования организационных систем.

Результаты статьи могут быть применены в прикладных исследованиях и разработках касательно оценки эффективности работы реальных организационных систем.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ЭФФЕКТИВНОСТЬ, ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ОРГАНИЗАЦИИ.